

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ  
หัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษา ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา  
กระทรวงศึกษาธิการ



นางสาวไมรินทร์ มากสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-579-6

01094 i

i 17028916

OPINIONS OF ADIMINISTRATORS AND  
SOCIAL STUDIES INSTRUCTORS CONCERNING  
PERFORMANCE OF SOCIAL STUDIES  
CHAIRPERSONS IN COLLEGES UNDER THE  
JURISDICTION OF THE VOCATIONAL  
DEPARTMENT, MINISTRY OF-  
EDUCATION

Miss Mairina Maksudul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Education  
Department of Secondary Education  
Graduate School  
Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับการ  
ปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัด  
กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

โดย

นางสาวไมรินทร์ มากสกุล

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อารุณี



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง  
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีฐ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาอุทติกุล)

..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี वासनสมสิทธิ์)

..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อารุณี)

..... กรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อนิสิต

นางสาวไมรินทร์ มากสกุล

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อารุณี

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา

2527

บทคัดย่อ



วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัย และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัย และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัย และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารวิทยาลัย และครูผู้สอนสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาโดยสุ่มตัวอย่างประชากรแบบแบ่งชั้นจากวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และเขตการศึกษา 12 เขต ได้ตัวอย่างประชากรประกอบด้วยผู้บริหารวิทยาลัย 154 คน ครู 231 คน รวม 385 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนแรกเป็น คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรงคำตอบ ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที

### สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร วิทยาลัยและครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังกัดศึกษาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารวิทยาลัยและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังกัดศึกษาแตกต่างกันคือ ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

2. ผู้บริหารวิทยาลัยและครูสังกัดศึกษามีความคิดเห็นโดยส่วนรวมในด้านการเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน การควบคุมดูแลการสอนของครู การจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน การวัดและการประเมินผลการเรียนของนักเรียน การติดต่อและงานด้านธุรการ การบริหารบุคลากรฝ่ายวิชาการ การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูในสายวิชาสังกัดศึกษา อยู่ในระดับมาก แต่มีความคิดเห็นโดยส่วนรวมในด้านการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร การให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครูด้านการฝึกสอนอยู่ในระดับน้อย

3. ผู้บริหารวิทยาลัยและครูสังกัดศึกษามีความคิดเห็นตรงกันว่า หัวหน้าแผนกวิชาสังกัดศึกษามีการปฏิบัติงานในระดับมากในด้านการเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน การติดต่อและงานด้านธุรการ การบริหารบุคลากรฝ่ายวิชาการ ส่วนด้านที่ผู้บริหารวิทยาลัยมีความคิดเห็นในระดับมาก แต่ครูมีความคิดเห็นในระดับน้อย คือ ด้านหลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร งานด้านนิเทศการสอน การควบคุมดูแลการสอนของครูอาจารย์ การจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน การส่งเสริมการเรียนของนักเรียน การติดตามและประเมินผลงานของครูอาจารย์ การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูในสายวิชาสังกัดศึกษา และด้านที่ผู้บริหารวิทยาลัยและครูมีความคิด

คิดเห็นตรงกันว่า หัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษามีการปฏิบัติงานในระดับน้อย คือ ในด้านการ  
ให้ความร่วมมือกับสถาบันฝึกหัดครูด้านการฝึกสอน

4. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

Thesis Title            Opinions of Administrators and Social Studies  
                                 Instructors Concerning Performance of Social  
                                 Studies Chairpersons in Colleges under the  
                                 Jurisdiction of the Vocational Department,  
                                 Ministry of Education

Name                      Miss Mairin Maksakul

Thesis Advisor        Assistant Professor Walai Arunee D.ED

Department            Secondary Education

Academic Year        1984

ABSTRACT



Objectives :

1. To study the opinions of college administrators and social studies instructors concerning performance of social studies chairpersons in colleges under the jurisdiction of the Vocational Department, Ministry of Education

2. To compare the opinions of college administrators and social studies instructors concerning performance of social studies chairpersons in colleges under the jurisdiction of the Vocational Department, Ministry of Education

Hypothesis :

Opinions of college administrators and social studies instructors

concerning performance of social studies chairpersons were different.

Procedures :

A number of 154 college administrators and 231 social studies instructors from colleges under the jurisdiction of the Vocational Department, Ministry of Education in Bangkok and those in 12 education regions were selected by stratified random sampling. The total samples were three hundred and eighty-five.

A set of questionnaire was constructed by the researcher. The questionnaire comprised of a check-list on general background of samples and a rating scale designed to study the opinions of administrators and social studies instructors concerning performance of social studies chairpersons

The data were statistically analysed by arithmetic mean, standard deviation and t-test.

Conclusions :

1. The opinions of the college administrators and social studies instructors concerning performance of social studies chairpersons were at low level. The administrators' opinions were at high level but those of the social studies instructors were at low level.

2. The opinions of the college administrators and those of the social studies instructors were at high level in the following aspects : pre-planning of school program, checking and directing teachers' work, instructional materials service, students' achievement



measurement and evaluation, school clerical work, personnel administration for academic affairs, and promotion of social studies teachers academic improvement but the opinion of administrators and instructors were at low level in the aspects of the implementation of curriculum and curriculum guidelines and the cooperation with teachers' colleges concerning student teaching program.

3. The college administrators and the social studies instructors had the same opinions that the chairpersons of the social studies department performs their own duties at high level in the following aspects: pre-planning of school program, students' achievement measurement and evaluation, school clerical work, personnel administration for academic affairs. But the college administrators expressed their opinions at high level concerning the chairpersons performances on the following aspects, the implementation of curriculum and curriculum guidelines, instructional supervision, checking and directing teachers' work, instructional material service, students learning reinforcement, teachers' task follow-up and evaluation, promoting teachers' academic improvement while the social studies teachers expressed their opinions at low level on the same aspects. Both the administrators and the social studies instructors agreed that cooperation with teachers' colleges on student teaching was at low level.

4. In comparing the opinions of the college administrators and social studies instructors concerning the social studies chairpersons' performance, it appeared to be different at <sup>the</sup> .01 level of significance, thus retained the hypothesis.



### กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความกรุณาและร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อารุณี อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้เอาใจใส่ช่วยเหลือและให้คำแนะนำเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาวุฒิกุล ที่ให้คำปรึกษาในการทำโครงร่างวิทยานิพนธ์และแนะแนวทางในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ และรองศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล ซึ่งเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้วิจัย ระลึกถึงในพระคุณและความกรุณาของท่านตลอดเวลา ซึ่งท่านได้ช่วยให้คำแนะนำตรวจแก้ไขแบบสอบถาม คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร สุนทรทรัพย์ อาจารย์ประสิทธิ์ พันธุ์รุเดช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กองแก้ว เจริญอักษร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคยา ภัทรแสงไทย

ขอขอบคุณ อาจารย์ศมนัย สุชีพจน์ ที่กรุณาประสานงานในเรื่องการรับส่งแบบสอบถาม และผู้บริหารวิทยาลัยและครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่มีส่วนช่วยในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์อยู่บ้าง ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่ บิดามารดา ครู - อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นมาจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนผู้มีพระคุณอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยยังมีไต่ถลางนามไว้ในที่นี้

ไมรินทร์ มากสกุล



## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย .....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	ช
กิตติกรรมประกาศ .....	ญ
สารบัญตาราง .....	ฐ

## บทที่

1. บทนำ .....	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....	4
สมมติฐานการวิจัย .....	4
ขอบเขตของการวิจัย .....	5
คำจำกัดความในการวิจัย .....	5
วิธีดำเนินการวิจัย .....	6
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย .....	8
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	10
วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง .....	10
คุณสมบัติของหัวหน้าแผนกวิชาและรองหัวหน้าแผนกวิชา .....	10
หน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าแผนกวิชา .....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	29
งานวิจัยในประเทศ .....	29
งานวิจัยในต่างประเทศ .....	35
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล .....	41
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย .....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล .....	41
การสร้างเครื่องมือ .....	43

การกำหนดค่าคะแนน .....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล .....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .....	44
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	47
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม .....	48
ความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยและครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษา .....	50
การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม .....	50
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ .....	76
วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....	76
สมมติฐานของการวิจัย .....	76
วิธีดำเนินการวิจัย .....	76
สรุปผลการวิจัย .....	78
อภิปรายผลการวิจัย .....	81
ขอเสนอแนะ .....	88
ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต .....	90
บรรณานุกรม .....	91
ภาคผนวก ก. ....	99
ภาคผนวก ข. ....	116
ภาคผนวก ค. ....	138
ประวัติผู้เขียน .....	144

## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม .....	48
2. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในด้านการเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน .....	50
3. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในด้านการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร .....	52
4. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในด้านนิเทศการสอน .....	54
5. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในด้านการควบคุมดูแลการสอนของครู .....	56
6. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในด้านการจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน ...	58
7. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในด้านส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน .....	60
8. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน .....	62
9. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในด้านการติดตามและประเมินผลงานของครู ...	64
10. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในด้านการติดต่อและงานด้านธุรการ .....	66
11. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในด้านการบริหารบุคลากรฝ่ายวิชาการ .....	68

12. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในด้านการส่งเสริมความก้าวหน้า ทางวิชาการของครูอาจารย์ในสายวิชาสังคมศึกษา .....	70
13. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาในด้านการให้ความร่วมมือกับสถาบัน ฝึกหัดครูด้านการฝึกสอน .....	72
14. ตารางสรุปการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาการปฏิบัติงานของ หัวหน้าแผนกวิชาในทุกด้าน .....	74